

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล

เรื่อง

การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ด้านการติดตามและประเมินผลงานของวุฒิสภา

นายณัฐกร อ่วมบำรุง

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

หลักสูตร"การพัฒนานักบริหารระดับสูง" รุ่นที่ 3

สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 8

ที่มีคุณสมบัติพร้อมที่จะได้รับการประเมินให้ดำรงตำแหน่งระดับ 9

ประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะ

รัฐสภา

พ.ศ. 2551

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961175687

57458

วันที่ ๒๗ / ๑๓ ๑๐ / ๒๕๕๒

เลขทะเบียน ๒ ๒๑๗๓๖

๒๘

เลขหมู่ ๓/๒๕๕๗

๓/๑

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล

เรื่อง

การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ด้านการติดตามและประเมินผลงานของวุฒิสภา

นายณัฐกร อ่วมบำรุง

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

หลักสูตร"การพัฒนานักบริหารระดับสูง" รุ่นที่ 3

สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 8

ที่มีคุณสมบัติพร้อมที่จะได้รับการประเมินให้ดำรงตำแหน่งระดับ 9

ประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะ

รัฐสภา

พ.ศ. 2551

คำนำ

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง **การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการติดตามและประเมินผลผลงานของวุฒิสภา** นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรมหลักสูตร การพัฒนาบริหารระดับสูง รุ่นที่ 3 ระหว่าง วันที่ 18 กุมภาพันธ์ – 5 กันยายน 2551 โดยที่การดำเนินงานด้านการติดตามและประเมินผลผลงานของวุฒิสภา ถือได้ว่าเป็นกลุ่มงานใหม่ซึ่งก่อตั้งเมื่อ เดือนกรกฎาคม 2946 ทำหน้าที่ในการติดตามสรุปรวบรวม ประเมินผลผลงานของวุฒิสภาตามกรอบภารกิจที่ก.ร.มว กำหนด ด้วยความเป็นกลุ่มงานใหม่จึงมีรูปแบบการดำเนินงานที่แตกต่างไปจากงานอื่นๆ โดยเฉพาะทักษะการปฏิบัติงานเป็นงานที่มุ่งเน้น การจัดระบบข้อมูล การใช้สถิติกระปรประสานงานระหว่างส่วนราชการทั้งในสังกัดและนอกสังกัดรัฐสภา ฉะนั้นเรื่องของบุคลากรที่มาปฏิบัติจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะมีผลต่อความสำเร็จของงานตามกรอบกระบวนการที่ต้องปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ยกประเด็นการศึกษานี้ในเชิงประสิทธิภาพและบุคลากร

ผู้ศึกษาหวังว่าผลของการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางอันนำไปสู่การพัฒนาของสำนักงานเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการดำเนินงานด้านการติดตามฯ ต่อไป

ณัฐกร อ่วมบำรุง

สิงหาคม 2551

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการติดตามและประมวผลผลงานของ วุฒิสภา มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบปัญหาและสาเหตุเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการติดตามและ ประมวผลผลงานของวุฒิสภาและเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรในกระบวนการดำเนินงานด้าน การติดตามฯ โดยการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่บุคลากรซึ่งเป็นหัวใจหลักของการดำเนินงาน ใน การศึกษาใช้วิธีศึกษาเชิงคุณภาพในการศึกษากระบวนการดำเนินงานด้วยการสัมภาษณ์บุคลากร ปฏิบัติงาน และใช้วิธีการสังเกตรูปแบบการปฏิบัติงาน ซึ่งพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานที่ทำให้ระบบ ข้อมูลผลงานของวุฒิสภาดำเนินไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพนั้นมาจากปัญหาด้านบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านเดียวในสายวิชาชีพตามวุฒิสภาการศึกษาแต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะ เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูล การประมวผลข้อมูล การใช้สถิติในการจัดการข้อมูลและการนำเสนอ ข้อมูลซึ่งแนวทางแก้ไขในระยะสั้นกระทำได้โดยการจัดหลักสูตรเพื่อการพัฒนาตามหัวข้อดังกล่าว ประกอบไปกับหลักทางจิตวิทยาคือ Reward และ Punishment ส่วนการแก้ไขปัญหาระยะยาว ต้องมีการปรับปรุงกระบวนการคัดเลือกบรรจุแต่งตั้ง เพื่อจัดทางตัวบุคคล (Placement) ให้ เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความถนัด ความสนใจ โดยผู้รับผิดชอบกลุ่มงานควรเข้ามามีบทบาทในการ สัมภาษณ์ หรือกำหนดคุณลักษณะของบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนการจัดสรรอัตรากำลังที่ เหมาะสมกับปริมาณให้ครอบคลุมภารกิจหน่วยงานที่จะต้องมีการประสานงานติดตามอย่าง ต่อเนื่องและใกล้ชิด อันจะทำให้การดำเนินงานด้านการติดตามฯ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สารบัญ

		หน้า
คำนำ		ข
บทคัดย่อ		ค
สารบัญ		ง
บทที่ 1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
	ขอบเขตการศึกษา	5
	นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	6
	วิธีการศึกษา	6
บทที่ 2	แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ	7
	แนวคิดหลักการและรูปแบบการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์	10
บทที่ 3	สภาพทั่วไปของปัญหา	14
	ปัญหาและสาเหตุ	21
	ผลกระทบ	23
บทที่ 4	แนวทางแก้ไข	26

บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	28
	บรรณานุกรม	30
	ภาคผนวก	31
	ประวัติผู้ศึกษา	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยที่การดำเนินงานด้านการติดตามและประเมินผลงานของวุฒิสภา เป็นรูปแบบการดำเนินงานที่ค่อนข้างมีการตื่นตัว และเป็นรูปแบบการปฏิบัติงานใหม่ ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา กล่าวคือ มีจุดกำเนิดการก่อตั้งให้มีกลุ่มงานติดตามและประเมินผลงานของวุฒิสภา สังกัดสำนักวิชาการชั้น เมื่อเดือนกรกฎาคม 2946 (ประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรื่องกำหนดหน้าที่การรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2946 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2946) โดยกำหนดให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบ คือ

1. ดำเนินการติดตามประเมินผลงานด้านการกลั่นกรองกฎหมายตามที่ประชุมวุฒิสภา ได้มีมติ
2. ดำเนินการติดตามและประเมินผลงานในด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น การพิจารณาญัตติ การตั้งกระทู้ถาม และการปฏิบัติตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ
3. ดำเนินการติดตามและประเมินผลสภาวะแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อนำเสนอต่อการดำเนินงานของวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
4. ดำเนินการจัดทำข้อมูลและสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลงานของวุฒิสภา เพื่อให้บริการแก่สมาชิกวุฒิสภา ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานทางด้านข้อมูลและสถิติต่างๆ
6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

เจตนารมณ์ในการตั้งกลุ่มงานนี้ขึ้นมาก็น่าจะมาจากความมุ่งหวัง โดยการที่เล็งเห็นว่าในระยะเวลาที่ผ่านมา การปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อสนับสนุนงานของวุฒิสภาในด้านการกลั่นกรองกฎหมาย การตั้งกระทู้ถาม ญัตติ หรือการตั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการ อาทิ สำนักการประชุม หรือสำนักกรรมการ 1, 2 และ 3 ฯลฯ ซึ่งหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ก็ได้ทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างดีในระดับหนึ่งสามารถตอบสนองงานของวุฒิสภาได้อย่างราบรื่น แต่อย่างไรก็ดี ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องใดก็จอยู่เฉพาะในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่านั้น อาทิ การตั้งกระทู้ถามของวุฒิสภา ข้อมูลก็จะอยู่ที่สำนักการประชุม ซึ่งจะมี

รายละเอียดในระดับหนึ่งทั้งคำถามและคำตอบ หรือคำถามที่ยังไม่มีคำตอบ ส่วนข้อมูลหรือกระบวนการพิจารณาร่างกฎหมายก็อยู่อีกแห่งหนึ่ง ตลอดจนข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการต่างๆ ก็อยู่อีกหน่วยหนึ่ง ขณะเดียวกันกระบวนการการติดตามและประเมินผลด้านการกลั่นกรองกฎหมาย กระทำถาม หรือญัตตินั้น ก็ยังไม่มี ความชัดเจนว่าได้ดำเนินไปอย่างไร ฉะนั้นหากสมาชิกหรือหน่วยงานราชการ ประสงค์ที่จะรู้ถึงสาระสำคัญในเรื่องต่างๆ กระบวนการดำเนินการ ตลอดจนความก้าวหน้าของกระทู้ หรือญัตติ ก็คงจะมีข้อจำกัดอย่างมาก ดังนั้นกลุ่มงานติดตามและประมวลผลงานของวุฒิสภาจึงได้จัดตั้งมาเพื่อเป็นหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่เสริมในการเป็นตัวกลางเพื่อรวบรวมข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล นำข้อมูลมาแยกแยะวิเคราะห์เพื่อประโยชน์ในการติดตามและเสนอแนะต่อเลขาธิการวุฒิสภา และวุฒิสภาต่อไป

โดยรูปแบบการดำเนินงานขั้นต้นได้กำหนดแนวปฏิบัติเป็น 2 แนวทางหลักคือ

1. การจัดทำฐานข้อมูลและสร้างระบบสืบค้นข้อมูล
2. ติดตามและประมวลผลงานของวุฒิสภาเชิงสถิติและการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ

การจัดทำฐานข้อมูลและระบบสืบค้นข้อมูล

ข้อมูลที่มีสาระถูกต้องและกระชับ คือ พลังอำนาจและความสำเร็จ ฉะนั้น การจัดทำฐานข้อมูลถือเป็นรากฐานที่สำคัญอันดับแรกของการติดตามและประมวลผล กล่าวคือ เป็นการรวบรวมข้อมูลทางด้านพระราชบัญญัติ กระทู้ถาม ญัตติ หรือข้อสังเกตของคณะกรรมการซึ่งกระจายอยู่ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักการประชุม สำนักกรรมการ ฯลฯ มารวมศูนย์ที่สำนักวิชาการ กลุ่มงานติดตามฯ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ก็จะนำมาจัดระเบียบ แยกแยะ ปรับแต่งข้อมูลให้สั้นกระชับสาระสำคัญไว้ และจัดเก็บไว้ในระบบสืบค้นข้อมูลที่ได้ออกแบบไว้ โดยเฉพาะเพื่อสะดวกต่อการค้นหา วัตถุประสงค์การจัดทำนี้ ก็เพื่อ

1. เพื่อนำงานในทางนิติบัญญัติต่างๆ ที่วุฒิสภาได้พิจารณา ซึ่งได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติ, ญัตติ, กระทู้ถาม ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ มารวบรวมไว้ในแหล่งข้อมูลเดียว
2. เพื่อสะดวกในการสืบค้นข้อมูล ผลงานและความก้าวหน้าของวุฒิสภาในด้านนิติบัญญัติ และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกัน
3. เพื่อให้บริการสืบค้นข้อมูลของวุฒิสภาในด้านนิติบัญญัติแก่สมาชิกวุฒิสภาหน่วยงานต่างๆ ภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและประชาชนทั่วไป

การติดตามและประมวลผลงานของวุฒิสภา

การติดตามโดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ

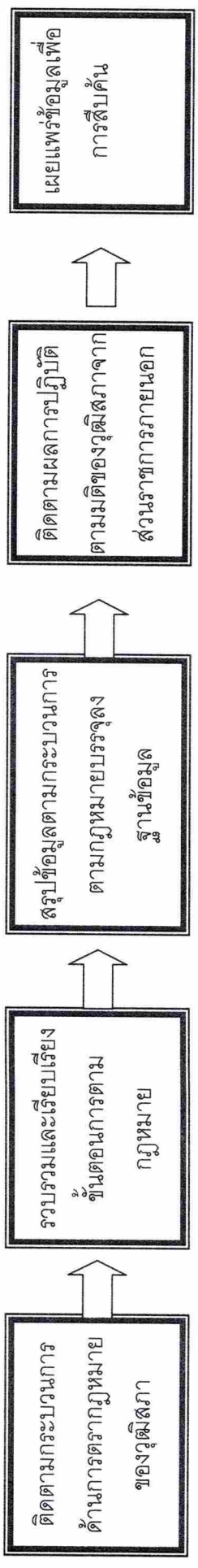
1. ติดตามจากรายงานทางเอกสารและเหตุการณ์ประชุมตามระเบียบทางการประชุมวุฒิสภา
2. การติดตามผลการปฏิบัติของส่วนราชการตามมติของวุฒิสภา

การติดตามจากรายงานทางเอกสารฯ เป็นการติดตามจากระเบียบวาระการประชุม ผลของการประชุมในวันนั้นๆ โดยมีการสรุปสาระสำคัญและรายละเอียดของเนื้อหาของเรื่อง (ดูรายละเอียดภาคผนวก)

การติดตามผลการปฏิบัติของส่วนราชการตามมติของวุฒิสภา ซึ่งสืบเนื่องจากกระบวนการติดตามข้างต้นแล้ว และเห็นว่า เรื่องที่วุฒิสภาได้พิจารณาแล้วยังไม่เสร็จสิ้นในคราวเดียวกันทั้งที่เป็นคำตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรีหรือข้อสั่งเกตของคณะกรรมการที่เสนอแนะไปยังส่วนราชการต่างๆ โดยสำนักงานฯจะได้มีหนังสือประสานงานไปยังส่วนราชการนั้นๆ เพื่อติดตามความคืบหน้าเกี่ยวกับผลปฏิบัติตามมติดังกล่าว ซึ่งผลของคำตอบที่ได้รับจากส่วนราชการจะนำมาผนวกเข้าไปในส่วนสุดท้ายของการรวบรวมข้อมูล หรือประมวลผลของข้อมูลนั้นเข้าไว้ด้วยกัน โดยในปัจจุบันทำไว้ในรูปของฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นที่สะดวกขึ้น

แสดงขั้นตอนการดำเนินงานด้านการติดตามและประเมินผลผลงานของวุฒิสมา
 ด้านพระราชบัญญัติ กระทั่งถาม และยุติที่ผ่านการพิจารณาของวุฒิสมา

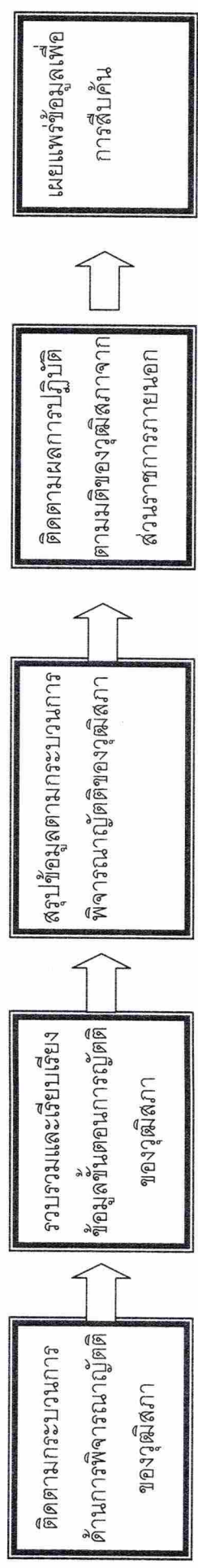
1.1

1.2

1.3

** หมายเหตุ ระยะเวลาในการติดตามผลการทำงานตามมติของวุฒิสมาจากส่วนราชการภายนอกขึ้นอยู่กับขอบเขตการดำเนินงานและระยะเวลาที่ส่วนราชการนั้นต้องปฏิบัติ

“เนื้อหาสาระทั้งหมด ที่ปรากฏในเอกสารรายงานนี้
 จัดทำเพื่อการศึกษา และเรียนรู้ด้วยตนเองผู้จัดทำนั้น
 มิอาจเข้าไปเป็นเหตุแห่งการฟ้องร้องใด ๆ ทั้งสิ้น”

สำหรับมาตรการที่จะต้องมีเพื่อมารองรับขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น คือ

1. จัดทีมงานที่เข้าใจและรู้จักการวิเคราะห์ตลอดจนเสนอแนะข้อคิดเห็น
2. จัดให้มีเครือข่ายทางข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โดยให้ถือเป็นแนวนโยบายของเลขาธิการวุฒิสภา

3. จัดให้มีการประชุมสัมมนาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) และสร้างระบบเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อความชัดเจน สะดวกรวดเร็ว
4. จัดทำเมนูฐานข้อมูลของปีงบประมาณต่างๆ

จากที่มาของงาน กระบวนการปฏิบัติตลอดจนแนวทางที่จะกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่จะมีขึ้นนั้น จะเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากบุคลากรที่จะเป็นผู้ดำเนินการภายในงบประมาณและการจัดสรรอัตรากำลัง อันนำไปสู่สภาพปัญหาที่จะกล่าวต่อไปในบทที่ 3

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อทราบปัญหาและสาเหตุ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการติดตามและประเมินผลผลงานของวุฒิสภา
2. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรในกระบวนการดำเนินงานด้านการติดตามและประเมินผลของวุฒิสภา

ขอบเขตการศึกษา

ดำเนินการศึกษาภายใต้บริบทข้อจำกัดของจำนวนบุคลากรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพของกลุ่มงานติดตามและประเมินผลผลงานของวุฒิสภา สำนักวิชาการ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ผลงานของวุฒิสภา หมายถึง ผลงานของวุฒิสภาด้านร่างพระราชบัญญัติ ญัตติ กระทู้ถาม และรายงานการศึกษา ของคณะกรรมการที่ผ่านการพิจารณาของวุฒิสภา

การติดตามและประมวลผลงานของวุฒิสภา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ผลงานของวุฒิสภา ด้านร่างพระราชบัญญัติ ญัตติ กระทู้ถาม และรายงานการศึกษาของคณะกรรมการที่ผ่านการพิจารณาของวุฒิสภา ด้วยวิธีการประสานงาน สรุปลวิเคราะห์ข้อมูล รวบรวม เรียบเรียง ในรูปของฐานข้อมูล และระบบสืบค้น ตลอดจนการประมวลผลทางสถิติเกี่ยวกับผลงานฯ แต่ละประเภทดังกล่าว

กระทู้ถาม หมายถึง กระทู้ถามของสมาชิกวุฒิสภา ที่ถาม นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี โดยให้ตอบในที่ประชุมวุฒิสภา

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพโดยพิจารณาศึกษาข้อมูลจากผลการปฏิบัติ ตามแนวทางปฏิบัติงานของกลุ่มงานฯ

บทที่ 2

แนวคิดหรือทฤษฎีที่ใช้ประกอบการศึกษา

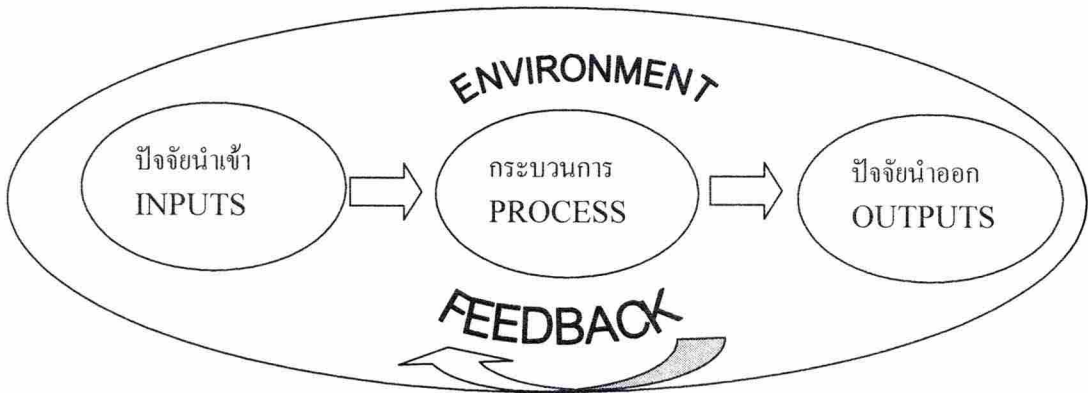
ในการศึกษา เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการติดตามและประมวลผลงาน ของวุฒิสภา ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีระบบ (System theory) มาเป็นกรอบแนวทางเพื่อการสร้างรูปแบบกระบวนการติดตามการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งรูปแบบโครงสร้างของแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวได้นำมาเป็นแนวทางประกอบการศึกษา กล่าวคือ ในการถ่วงดุลอำนาจนั้น โดยที่วุฒิสภาได้ดำเนินบทบาทด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

ทฤษฎีระบบ (System Theory) เกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1920 โดยนักชีววิทยาชาวออสเตรีย Batalanfy วิธีคิดของทฤษฎีระบบมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) คือ มองว่าทุกอย่างสัมพันธ์กัน ไม่มองอย่างแยกส่วน โดยคิดบนพื้นฐานของระบบที่มีความซับซ้อน การวิเคราะห์นโยบายใช้ทฤษฎีระบบจึงเป็นการพิจารณา “ความสัมพันธ์” ของปัจจุบันส่วนต่างๆ ทั้งหมดว่ามีความสัมพันธ์กัน โดยเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ใหญ่ขึ้นไป ขณะเดียวกันตัวมันเองก็เป็นระบบที่สามารถแยกย่อยลงไปในระบบเล็กๆ มากมายหลายระดับได้ และระบบย่อยนี้ต่างมีความสัมพันธ์กันและส่งผลต่อการดำรงอยู่ของกันและกัน

ในแต่ละระบบจะมีองค์ประกอบ 5 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (INPUTS) กระบวนการ (TRANSFORMATION PROCESS) ปัจจัยส่งออก (OUTPUTS) สิ่งป้อนกลับ (FEEDBACK) และสภาพแวดล้อม (ENVIRONMENT)

แผนภาพที่ 1 ทฤษฎีระบบ

1. **ป้อนเข้า (INPUTS)** หมายถึง ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการอันประกอบด้วย 6'Ms ได้แก่

- 1) คน / บุคลากร (Man)
- 2) เงิน / งบประมาณ (Money)
- 3) วัสดุอุปกรณ์ (Material)
- 4) วิธีการ (Method)
- 5) ตลาด / ลูกค้า (Market / Customer)
- 6) เครื่องจักร เทคโนโลยีสารสนเทศ (Machines / Information Technology)

2. **กระบวนการ (TRANSFORMATION PROCESS)** หมายถึง กระบวนการจัดการทรัพยากรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิภาพสูงสุด กระบวนการที่ดี ได้แก่ การทำหน้าที่บริหารจัดการที่ดี หมายถึง การแปลงทรัพยากรการจัดการสู่เป้าหมายที่กำหนดได้เป็นการผสมผสานหรือบูรณาการทรัพยากร (Integration) เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิภาพสูงสุด ก่อให้เกิดผลผลิตบริการและความพึงพอใจของลูกค้า / ผู้ใช้บริการ

กระบวนการจัดการที่มีประสิทธิภาพ คือ การทำหน้าที่ในการจัดการเป็นอย่างดีทั้ง 4 ประการ (Four Management Functions) ได้แก่

1) **การวางแผน (Planning)** หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย (Goal Setting) สำหรับอนาคตขององค์กร และการวางแผนไม่ว่าจะเป็นแผนกลยุทธ์ (Strategic plan) หรือแผนปฏิบัติการ (Operational/action) ซึ่งกำหนดว่าใครจะทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ โดยใคร ทำทำไม และอย่างไร

2) **การจัดองค์การ (Organizing)** เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์กร การจัดแบ่งกลุ่มงาน (Division of labor) การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน สายการบังคับบัญชา (Hierarchy) การกำหนดขอบข่ายการควบคุม (Span of control)

3) **การนำ (Leading)** การเป็นผู้นำ การมีภาวะผู้นำที่ดี (Leadership) มีการสื่อสารที่ดี (Good communication) สร้างความเชื่อถือและแรงจูงใจ (Motivation) ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ดีขึ้น

4) **การควบคุม (Controlling)** หมายถึง การติดตามการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยพิจารณาว่าองค์กรกำลังมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ และช่วยแก้ไขเท่าที่จำเป็น

3. **ปัจจัยส่งออก (OUTPUTS)** อันได้แก่ ผลผลิต สินค้าบริการ โดยผลผลิตที่ได้รับการยอมรับจากลูกค้า/ผู้ใช้บริการ เป็นผลผลิตที่มีประสิทธิผล (Effectiveness) ว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้เพียงไร และถ้าผลผลิตมีประสิทธิผลแล้วก็ต้องดูที่ประสิทธิภาพ (Efficiency) ว่ามีการใช้จ่ายที่ถูกกว่าคุณภาพดีกว่า ทำงานเร็วกว่า และบริการประทับใจกว่าหรือไม่

4. **สิ่งป้อนกลับ (FEEDBACK)** หมายถึง ข้อมูลย้อนกลับ การพิจารณาข้อมูลย้อนกลับทำให้ช่วยในการตรวจสอบข้อบกพร่องของระบบ โดยดูว่ากระบวนการป้อนนำเข้า หรือปัจจัยส่งออกมีปัญหาหรือข้อบกพร่องหรือไม่ ถ้าพบก็ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ข้อมูลย้อนกลับจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบ / หน่วยงาน / องค์กรมาก

5. **สภาพแวดล้อม (ENVIRONMENT)** หมายถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบระบบอันได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

แนวคิด หลักการและรูปแบบของการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

เป็นเทคนิควิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์และวิธีการบริหารงานภาครัฐไปจากเดิมที่ให้ความสำคัญต่อทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า (input) และอาศัยกฎระเบียบ เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความถูกต้อง สุจริต และเป็นธรรม โดยหันมาเน้นถึงวัตถุประสงค์และสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานทั้งในแง่ของผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) และความคุ้มค่าของเงิน (Value for money) รวมทั้งการพัฒนา คุณภาพและสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน ผู้รับบริการ

การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management - RBM)

แยกออกเป็น ผลสัมฤทธิ์ = ผลผลิต + ผลลัพธ์

(RESULTS) (OUTPUTS) (OUTCOMES)

การบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์คืออะไร

คือ วิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์หรือผลการปฏิบัติงานเป็นหลักโดยมีการ วัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

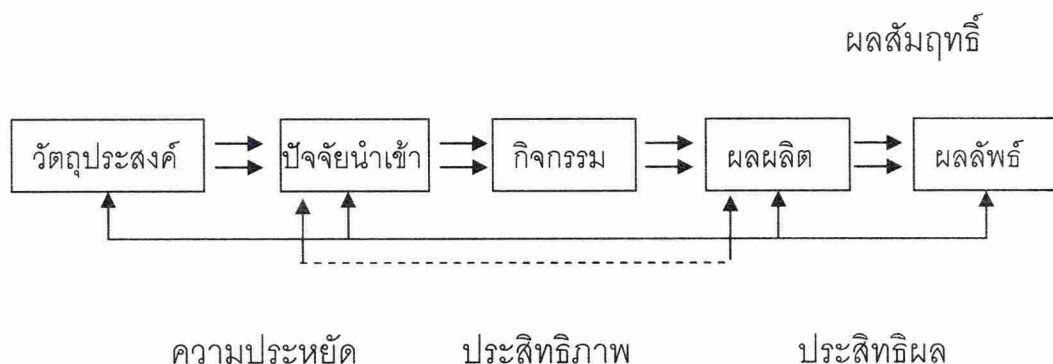
ที่มาของการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

มาจากแนวคิดของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) (3 E) ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อ

- ความประหยัด (Economy) การใช้ต้นทุนหรือทรัพยากรการผลิตอย่างเหมาะสมและมีความคุ้มค่าที่สุด

- ประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ได้ผลงานในระดับที่สูงกว่าปัจจัยนำเข้า
- ประสิทธิผล (Effectiveness) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กรอบแนวคิดเรื่อง การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

และการบริหารงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์นั้นต้องใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีด้วย (ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542) โดยมีหลักปฏิบัติ 6 ประการ แต่การบริหารงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์นั้นนำมาใช้เพียง 4 หลักปฏิบัติตั้งแต่ข้อ 3 ถึง ข้อ 6

1. **หลักนิติธรรม (Rule of law)** หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก

2. **หลักคุณธรรม (Ethics)** หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. **หลักความโปร่งใส (Transparency)** หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส

4. **หลักการมีส่วนร่วม (Participation)** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

5. **หลักความรับผิดชอบ (Accountability)** หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำคัญในหน้าที่รับผิดชอบ ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าหาญที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน เช่น รับผิดชอบต่อลูกค้า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องยอมรับต่อผลการดำเนินการ

6. **หลักความคุ้มค่า (Utility)** หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่าสร้างสรรคสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

สรุป RBM : Results เกี่ยวข้องกับทุกกระบวนการของการบริหาร ได้แก่

Plan ต้องกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายชัดเจน (ต้องการผลสัมฤทธิ์อะไร)

Do ปฏิบัติมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่วางแผนไว้

Check วัดว่าปฏิบัติได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่วางแผนหรือไม่ (KPI ชัดเจน)

Act ปรับปรุงแก้ไขให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่วางแผนไว้

ในการศึกษาเรื่องนี้มุ่งเน้นที่จะใช้ทฤษฎีระบบและการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายใต้ข้อจำกัดเชิงระบบราชการที่มีอาจคัดเลือกบุคลากรที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการติดตามและประเมินผลงานของวุฒิสภา อย่างเป็นรูปธรรมได้ซึ่งในตัวทฤษฎีระบบที่กล่าวนั้นได้มุ่งเน้นความสัมพันธ์ของบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลอันมีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานเชิงสัมฤทธิ์ผล

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของปัญหา

จากแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านการติดตามและประมวลผลงานของวุฒิสภา ที่ต้องดำเนินงานใน 2 ลักษณะหลักๆ ดังได้กล่าวไว้แล้วได้แก่ การดำเนินงานติดตามจากรายงานทางเอกสารเหตุการณ์ประชุมตามระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา และการติดตามผลการปฏิบัติขอส่วนราชการตามมติของวุฒิสภา ซึ่งกระบวนการปฏิบัติงานเป็นไปในลักษณะการติดตามข้อมูล, สรุประเด็น, ประสานงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, การเรียบเรียงข้อมูล และจัดระบบข้อมูล ตลอดจนการดูแลระบบสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่จัดสร้างไว้ ประเด็นการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบันเป็นผลเนื่องมาจากบุคลากรของกลุ่มงานมีคุณสมบัติด้านการศึกษาที่ไม่เอื้อต่อลักษณะงาน กล่าวคือ มีจำนวนบุคลากรที่จบด้านนิติศาสตร์ จำนวน 8 คน สายสังคมศาสตร์ 3 คน เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 1 คน และ เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน ดังตารางแสดงสัดส่วนบุคลากรของกลุ่มงานฯ จำแนก ตามคุณวุฒิ ดังนี้

ลำดับที่	ตำแหน่ง	ระดับ	การศึกษา
1.	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน	9 ชข.	ปริญญาโท ด้านกฎหมาย
2.	วิทยากร	8 ว.	ปริญญาโท ด้านสังคมศาสตร์
3.	วิทยากร	6	ปริญญาตรี ด้านสังคมศาสตร์
4.	วิทยากร	5	ปริญญาตรี ด้านสังคมศาสตร์
5.	นิติกร	5	ปริญญาตรี ด้านกฎหมาย
6.	นิติกร	5	ปริญญาตรี ด้านกฎหมาย
7.	นิติกร	5	ปริญญาตรี ด้านกฎหมาย
8.	นิติกร	5	ปริญญาตรี ด้านกฎหมาย
9.	เจ้าหน้าที่ธุรการ	3	ป.ว.ส.
10.	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	2	ป.ว.ช.

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2551

ซึ่งจากสัดส่วนของวุฒิสภาการศึกษาจะพบว่าภายในกลุ่มงานฯ ประกอบด้วยบุคลากรที่จบ การศึกษาด้านกฎหมาย เป็นจำนวนมากโดยบุคลากรด้านกฎหมาย มักมีความชำนาญในบริบท เนื้อหาทางกฎหมาย มากกว่าการปฏิบัติงานด้านข้อมูล ซึ่งตรงนี้เองทำให้ประสิทธิภาพด้านการ จัดทำข้อมูลตามระบบข้อมูล ขาดความต่อเนื่องและประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากความไม่คุ้นเคยใน ลักษณะงานแม้ว่าจะมีตำแหน่ง วิทยากร ที่จบด้านสังคมศาสตร์ แต่มักไม่มีพื้นความรู้ด้านระเบียบ วิธีวิจัย หรือการกระทำข้อมูล ประเด็นนี้จึงเป็นเหตุให้ขาดประสิทธิภาพในกระบวนการดำเนินงาน เช่นเกี่ยวกับอันส่งผลให้ปริมาณงาน คุณภาพและทิศทางการพัฒนางานกระบวนการปฏิบัติงานไม่สอด รับกันเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จาก สถิติของงานดังนี้

ตารางสรุปจำนวนการจัดทำข้อมูลการพิจารณา

กระทู้ถาม ญัตติ ร่างพระราชบัญญัติ รายงานการศึกษาของคณะกรรมการ*

ปี พ.ศ.	ประเภท			
	กระทู้ถาม	ญัตติ	พระราชบัญญัติ	รายงานการศึกษาของ คณะกรรมการ
2543	11	0	27	0
2544	109	18	26	3
2545	64	36	35	16
2546	40	6	36	21
2547	66	12	50	19
2548	59	1	27	39
2549 (สนช.)	9	13	1	0
2550 (สนช.)	77	39	105	44
2551 (สว.)	16	0	0	1
รวม	451	125	307	143

ข้อมูล ณ วันที่ 22 สิงหาคม 2551

ร่างพระราชบัญญัติ

ปี พ.ศ.	จำนวน (เรื่อง)						
	เรื่องที่มีทั้งหมด	เรื่องใน Word	ยังไม่ส่งพิมพ์ใน word	เรื่องที่ตั้งฐานข้อมูลแล้ว	พิมพ์ใน Word แล้ว รอการตรวจเพื่อลงฐานฯ	เรื่องที่มีข้อสังเกตของคณะกรรมการ	หมายเหตุ
2543	27	27	0	27	0	5	
2544	26	26	0	26	0	4	
2545	35	35	0	35	0	12	
2546	36	36	0	36	0	13	
2547	50	50	0	50	0	8	
2548	27	27	0	27	0	0	
2549	1	1	0	1	0	1	
2550	105	99	6	99	0	1	

สำรวจ ณ วันที่ 22 สิงหาคม 2551

ญัตติ

ปี พ.ศ.	จำนวน (เรื่อง)						
	เรื่องที่มีทั้งหมด	เรื่องใน Word	ยังไม่ส่งพิมพ์ใน word	เรื่องที่ลงฐานข้อมูลแล้ว	พิมพ์ใน Word แล้ว รอการตรวจเพื่อลงฐานฯ	เรื่องที่มีข้อสังเกตของคณะกรรมการ	ผลการปฏิบัติตามญัตติ
2543	0	0	0	0	0	0	0
2544	18	18	0	18	0	7	0
2545	36	36	0	36	0	21	0
2546	6	6	0	6	0	2	0
2547	12	12	0	12	0	5	1
2548	1	1	0	1	0	1	0
2549	13	13	0	13	0	0	0
2550	39	25	14	25	0	0	0

สำรวจ ณ วันที่ 22 สิงหาคม 2551

กระทู้ถาม

ปี พ.ศ.	จำนวน (เรื่อง)						
	เรื่องที่มีทั้งหมด	เรื่องใน Word	ยังไม่ส่งพิมพ์ใน word	เรื่องที่ตั้งฐานข้อมูลแล้ว	พิมพ์ใน Word แล้ว รอการตรวจเพื่อลงฐานฯ	เรื่องที่มีข้อสังเกตของคณะกรรมการ	หมายเหตุ
2543	11	11	0	11	0	0	
2544	108	105	3	105	0	8	
2545	64	64	0	64	0	11	
2546	40	40	0	40	0	15	
2547	66	58	8	58	0	19	
2548	59	59	0	59	0	11	
2549*	9	9	0	0	0	0	
2550*	79	77	2	77	0	10	
2551	16	14	2	14	0	0	

หมายเหตุ .* คือ กระทู้ถามของ สนช.

สำรวจ ณ วันที่ 22 สิงหาคม 2551

รายงานการศึกษาของคณะกรรมการ

ปี พ.ศ.	จำนวน (เรื่อง)					
	เรื่องที่มีทั้งหมด	เรื่องใน Word	ยังไม่ส่งพิมพ์ใน word	เรื่องที่ลงฐานข้อมูลแล้ว	พิมพ์ใน Word แล้ว รอการตรวจเพื่อลงฐานฯ	หมายเหตุ
2543	0	0	0	0	0	
2544	3	3	0	3	0	
2545	16	16	0	16	0	
2546	21	21	0	21	0	
2547	19	19	0	19	0	
2548	39	39	0	39	0	
2549	6	0	0	0	0	
2550	44	16	18	10	6	
2551	1	1	0	1	0	

สำรวจ ณ วันที่ 22 สิงหาคม 2551

ด้วยสถิติของงานที่จะต้องปฏิบัติทำให้เห็นได้ว่ายังมีกระบวนการคัดค้านงานที่ยังต้องการปฏิบัติสืบเนื่อง อันทำให้ภาพรวมของการรวบรวมผลงานของวุฒิสภา ยังขาดตอนไม่เต็มรูปแบบ

ปัญหาและสาเหตุ

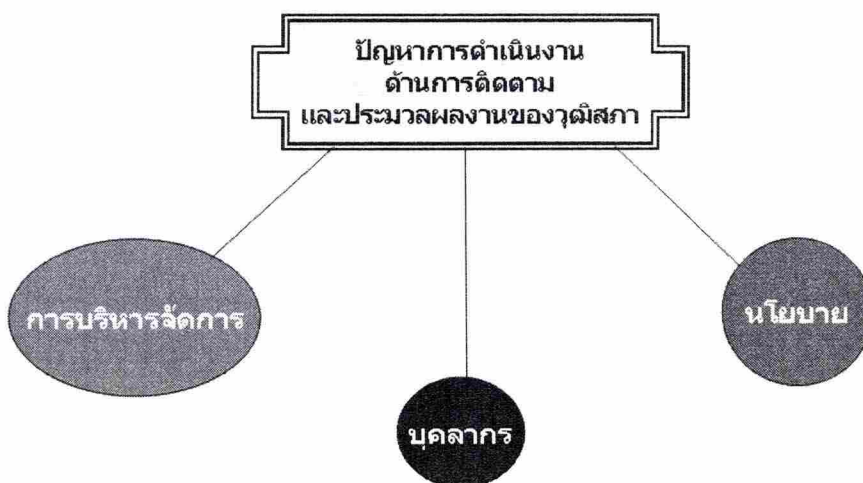
โดยปัญหาของกระบวนการปฏิบัติงาน ที่ทำให้การรวบรวมข้อมูลผลงานของวุฒิสภา เพื่อนำมาจัดกระทำข้อมูลด้วยการสรุปประเด็น การประสานงานติดต่อกับส่วนราชการที่จะต้องปฏิบัติขาดความต่อเนื่อง และเป็นอุปสรรคต่อการนำเสนอผลงานในภาพรวมนั้นมาจากการที่จำนวนบุคลากรส่วนมากในกลุ่มงาน เป็นผู้จบการศึกษาด้านกฎหมาย คือมีความสนใจในกระบวนการยกร่าง การตีความกฎหมาย ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายลักษณะต่างๆ เป็นอย่างดีนั้น หมายถึง ส่วนมากมีความเป็นนักกฎหมายอาชีพ แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในทักษะของการจัดกระทำข้อมูล ตลอดจนการเล็งเห็นประโยชน์หรือความสำคัญของข้อมูลที่จะต้องประสานงานติดต่อกับส่วนราชการที่รับผิดชอบว่า จำนวน บุคลากรที่มีอยู่ในการทำหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานมีเพียงจำนวน 8 คน ซึ่งไม่อาจปฏิบัติงานให้ครอบคลุมจำนวนเนื้อหาของงานที่อาจแบ่งแยกเป็นรายการกระทรวงหรือหน่วยงานที่มีอยู่ทั่วประเทศทั้งหมดได้แต่ทั้งนี้กลุ่มงานฯ ได้ดำเนินงานภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และเล็งเห็นว่าปัญหาด้านบุคลากรเป็นปัญหาสำคัญลำดับแรก ที่สมควรได้รับการพิจารณาแก้ไขจากต้นตอของปัญหาที่แท้จริง ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และใช้เทคนิคการสังเกตการณ์ปฏิบัติงานกับนิติกรของกลุ่มงานฯ สรุปไปในทิศทางเดียวกันว่า การได้รับการบรรจุให้ดำรงตำแหน่งนิติกรในสังกัดกลุ่มงานฯ เพื่อทำหน้าที่ด้านข้อมูลตามภารกิจของกลุ่มงานฯ นั้นๆ ไม่ได้รับรู้มาก่อนว่าต้องทำหน้าที่อย่างไร เพราะลักษณะงานมีการใช้กฎหมายน้อยมาก นอกจากนี้ยังพบว่านิติกรขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจ ที่จะต้องทำงานด้านข้อมูล เนื่องจากมีทัศนคติไปในทิศทางที่ว่าใช้คนไม่ถูกกับงาน โดยที่ตำแหน่งวิทยากร ที่จบการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ให้ข้อมูลว่า “ไม่มีความรู้และทักษะด้านการจัดระบบข้อมูล, การใช้สถิติเพื่อการประมวลผลงาน หรือการแยกแยะประเภทของข้อมูลเพื่อการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนขาดทักษะการประสานระหว่างหน่วยงานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต่อเนื่องครบวงจร

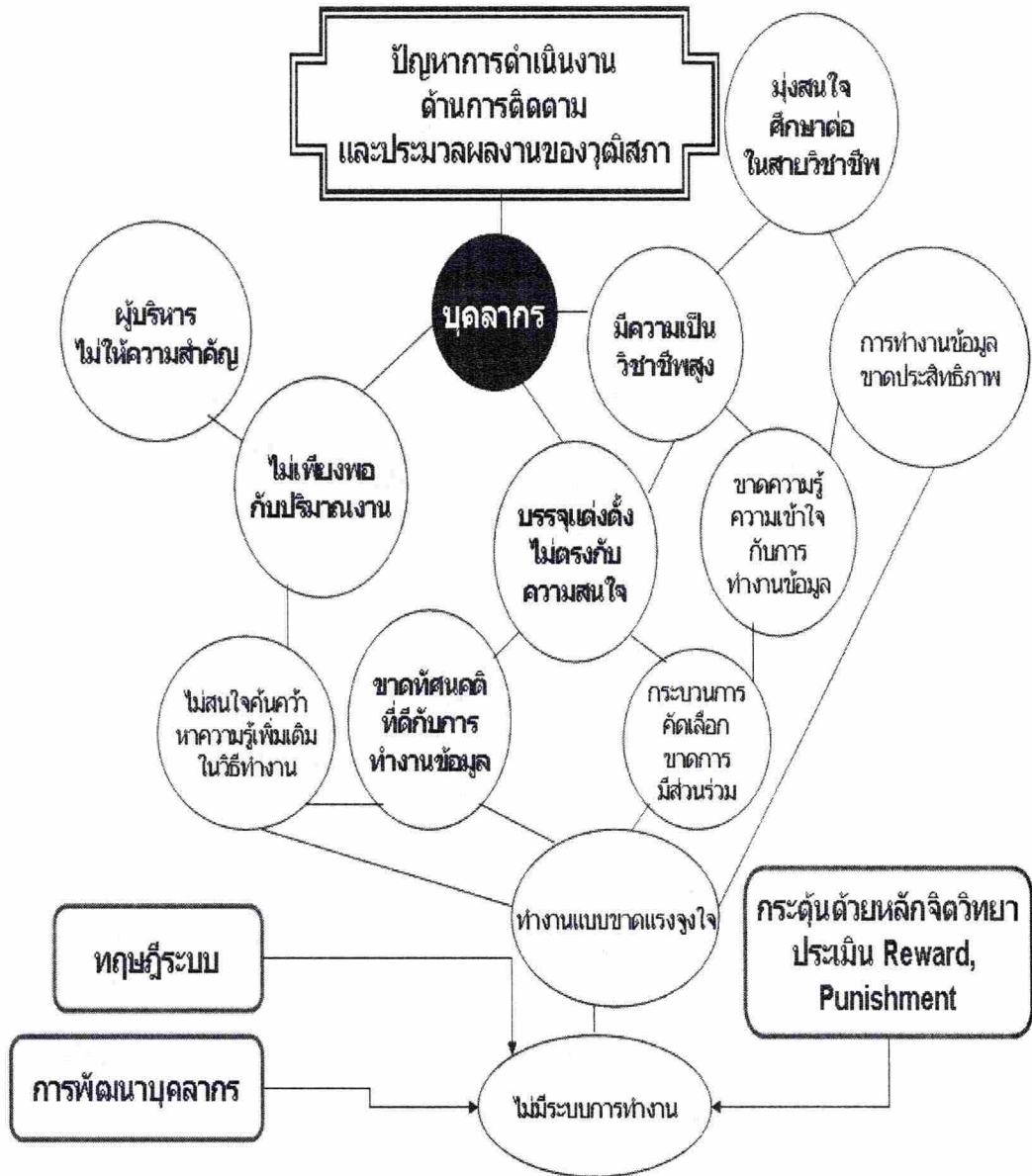
ทั้งนี้สามารถสรุปสภาพปัญหา ของการดำเนินงานด้านการติดตามและประมวลผลงานของ วุฒิสภา ตลอดจน ปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นได้ ดังนี้

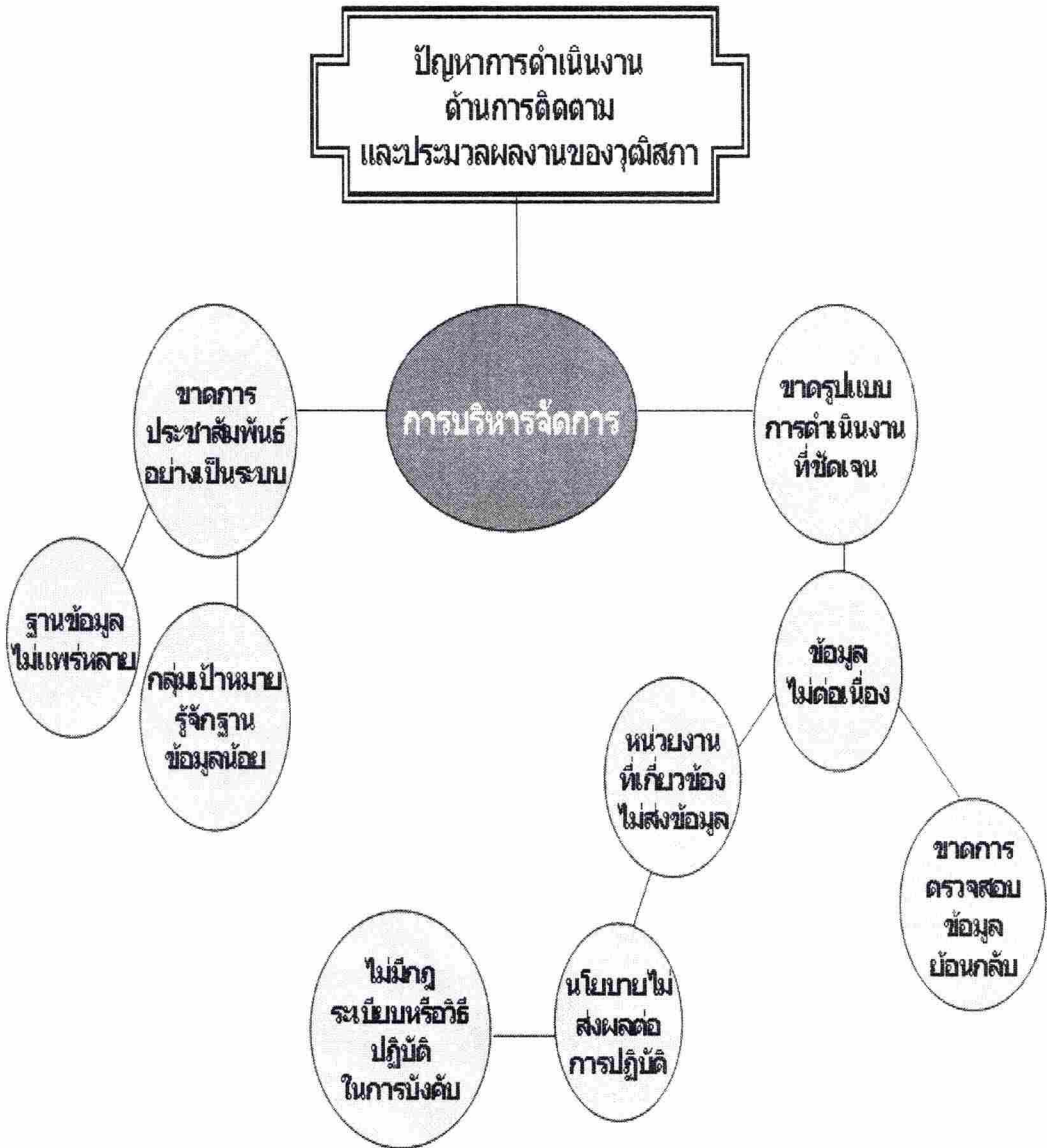
สภาพปัญหา	ปัญหา	สาเหตุ
การดำเนินงานด้านการติดตามประสานงานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน การจัดทำข้อมูลการสรุปวิเคราะห์ การแยกประเด็นข้อมูล การประมวลผลทางสถิติ และการนำเสนอข้อมูล ด้านผลงานของวุฒิสภา ขาดระบบที่ต่อเนื่อง	บุคลากรขาดทักษะ ความรู้ด้านการจัดกระทำข้อมูล (data Processing), การใช้เทคโนโลยีในกระบวนการปฏิบัติงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสนใจของบุคลากรไม่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจของกลุ่มงานฯ 2. ขาดทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานด้านข้อมูล 3. ขาดทักษะความรู้ที่จะนำมาใช้ในกระบวนการด้านจัดระบบข้อมูล 4. มีความรู้เฉพาะทางด้านวิชาชีพสูง แต่ไม่อาจปฏิบัติงานด้านเอกสารข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ 5. จำนวนบุคลากรมีน้อยไม่เพียงพอ

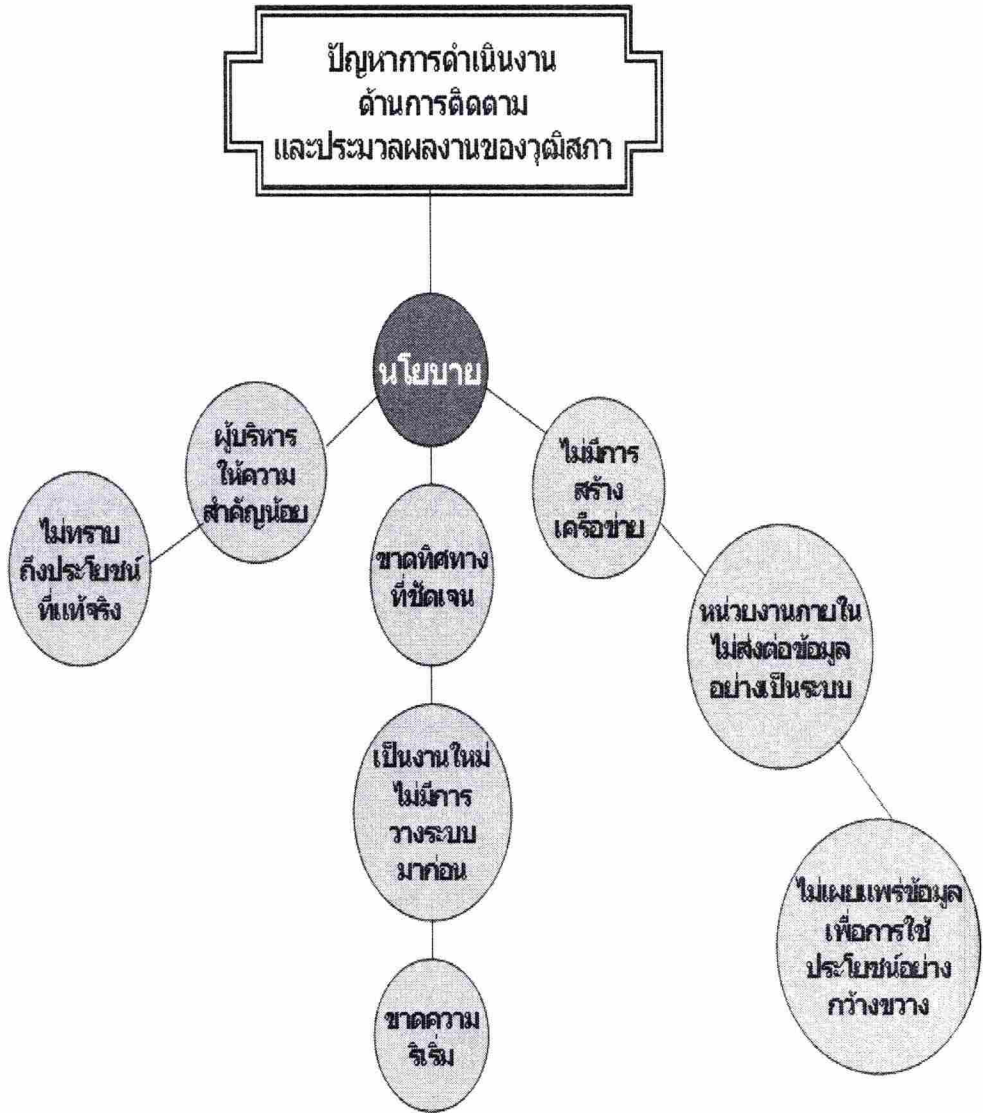
ผลกระทบ

โดยจากสภาพปัญหา และสาเหตุข้างต้นส่งผลกระทบต่อภารกิจของกลุ่มงานฯ และสำนักงานฯ ซึ่งทำให้วุฒิสภาขาดข้อมูลด้านการติดต่อและประมวลผลงานของวุฒิสภาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยที่ข้อมูลที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ จะถูกนำมาใช้ ในกระบวนการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา และคณะกรรมการ เพื่อเป็นการพิจารณาทบทวนผลการปฏิบัติของส่วนราชการ ในการติดตามกำกับตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงานของรัฐบาลอันเป็นเครื่องมือสนับสนุนการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน นอกจากนี้ยังบ่งบอกถึงความเป็นประวัติศาสตร์ทางการเมืองต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และทิศทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลในเรื่องนั้น ๆ ตามยุคสมัยอีกด้วย

บทที่ 4

แนวทางแก้ไข

จากสภาพปัญหาที่พบดังสรุปในท้ายบทที่ 3 นั้นจะพบว่าปัญหาหลักในกระบวนการดำเนินงาน เป็นปัญหาด้านบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาและความสนใจที่ไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงกับภารกิจของงาน อันเป็นปัญหาในการจัดวางตัวบุคคล โดยในเบื้องต้นที่มีการจัดตั้งกลุ่มงานฯ ขึ้นนั้น สำนักงานฯ ได้ย้ายบุคลากรจาก กลุ่มงานในสำนักต่างๆ มาบรรจุไว้โดยไม่ได้สอบถามความเข้าใจในเนื้อหาของงานที่บุคลากรเหล่านั้นต้องปฏิบัติทำให้เกิดสภาพปัญหาที่ตามมา ดังนั้นแนวทางแก้ไขภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่ยังไม่อาจเพิ่มอัตรากำลังเพื่อคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติและความสนใจที่ตรงกับภารกิจของงานได้นั้น จำต้องดำเนินการในลักษณะของการพัฒนาทักษะความรู้ และการปรับทัศนคติให้สอดคล้องเหมาะสม หรืออาจต้องใช้หลักในกระบวนการจิตวิทยาในการ Reward และ Punishment ควบคู่กันไปกระบวนการแรกที่ต้องดำเนินการคือ การจัดหลักสูตรฝึกอบรม ด้านการจัดกระทำข้อมูล (data Processing) การบริหารข้อมูล การประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ หลักการประมวลผลข้อมูล ฯลฯ เป็นต้น

โดยบทบาทของการพัฒนาดังกล่าวสำนักพัฒนาบุคลากรมักเป็นผู้มีบทบาทในการดำเนินงาน แต่ภายใต้หลักสูตรการอบรมที่ได้ดำเนินการจัดให้ นั้น ส่วนหนึ่งจะต้องมาจาก ความต้องการของหน่วยงานตามกรอบความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้กระบวนการพัฒนาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการแก้ปัญหาในระยะยาวที่จำเป็นต้องมีอัตรากำลังเพิ่มขึ้นให้รองรับภารกิจเนื้อหาของงานที่มากขึ้นอันหมายถึง มีจำนวนเรื่องที่จะต้องเร่งรัดประสานงานเพื่อการติดตามความคืบหน้าในการประสานงานกับส่วนราชการต่างๆ นั้น ต้องมีความครอบคลุมเชิงบทบาทที่ชัดเจนในการกำหนดจำนวนบุคลากรที่ติดตามอย่างใกล้ชิดเป็นหน่วยงาน อันจะทำให้เกิดการแบ่งเบาภาระงาน และเกิดความต่อเนื่องใกล้ชิดกับผู้ประสานงานในแต่ละหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในกระบวนการดำเนินงานมากขึ้น โดยใช้ทฤษฎีระบบและการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มาเป็นแนวทางการจัดการ นอกจากนี้ในการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรที่จะมาปฏิบัติงานนอกจากไปจากการสอบ

บรรลุตามกระบวนการสรรหาของส่วนราชการแล้ว กลุ่มงานฯ ควรได้มีโอกาสคัดเลือกบุคลากรเอง อาจโดยวิธีสัมภาษณ์ หรือระบุคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้ง เพื่อทราบทัศนคติและความสนใจในเนื้องานที่ต้องปฏิบัติ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลของการศึกษา การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านการติดตามและประมวผลงานของวุฒิสภา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบปัญหาและสาเหตุเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการติดตามและประมวผลงานของวุฒิสภา และเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรในกระบวนการดำเนินงานด้านการติดตามฯ นั้น ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพในการศึกษากระบวนการปฏิบัติงาน และสัมภาษณ์ ข้อมูลและการสังเกตพฤติกรรมการทำงานจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มงานฯ ซึ่งพบว่าปัญหาและสาเหตุในกระบวนการด้านหนึ่ง คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพกฎหมาย เพียงด้านเดียว โดยขาดทักษะความรู้ในอันที่จะบูรณาการการจัดกระทำข้อมูลอันเป็นกระบวนการหลักของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจของกลุ่มงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหตุเพราะทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญของกระบวนการในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และขาดความรู้ทักษะด้านการประมวผลข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอที่จะรองรับภารกิจงานที่เพิ่มขึ้นได้ครอบคลุมหน่วยงานต่างๆ ที่จะต้องมีการประสานอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่องโดยในการแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ แม้ว่าในภายใต้ข้อจำกัดที่มีอาจโยกย้าย สับเปลี่ยน หมุนเวียนได้ โดยจัดหลักสูตรการอบรมด้านการจัดกระทำข้อมูล, การประมวผลข้อมูล, การบริหารข้อมูล หลักการประสานงานกับส่วนราชการ ฯลฯ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนอกจากนี้ในการแก้ปัญหาในระยะยาว การจัดวางตัวบุคคลที่เหมาะสมในการคัดสรรบุคคลเพื่อบรรจุแต่งตั้ง น่าจะได้มีโอกาสในกระบวนการขั้นตอนการสัมภาษณ์ด้วย

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพ การดำเนินงานด้านการติดตามและประมวผลงานของวุฒิสภา ครั้งนี้ได้มุ่งเน้นไปที่บุคลากรซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิบัติงาน ดังนั้นในเชิงนโยบาย การจัดสรรอัตรากำลังที่จะให้บุคลากรปฏิบัติงานประเภทใดนั้นนอกจากจะพิจารณาจากวุฒิการศึกษา

แล้ว ควรได้มีการสำรวจทัศนคติและความสนใจของบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งในการปฏิบัติงานยังหน่วยงานนั้นด้วย หรืออาจให้ผู้รับผิดชอบในกลุ่มงานหรือสำนักได้มีโอกาสในการพิจารณาคัดเลือกขั้นตอนการสัมภาษณ์ก็จะทำให้ได้มีโอกาสทราบถึงทัศนคติและความสนใจของบุคคลนั้นๆ ก่อนได้

ในการศึกษาครั้งต่อไปเพื่อให้ครอบคลุมกระบวนการพัฒนาทั้งระบบสมควรดำเนินการศึกษาในกรอบหรือบริบทอันเป็นสภาพปัญหาของการดำเนินการด้านการติดตามในภาพกว้าง อันจะทำให้ทราบถึง มุมมองของปัญหาได้อย่างครอบคลุม

บรรณานุกรม

- ณัฐกร อ่วมบำรุง, จุฑาลักษณ์ จำปาทอง. “การติดตามและประมวผลของวุฒิสภา.” **สรุปผลงานประจำปีของคณะกรรมการติดตามมติของวุฒิสภา.** สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา 2549
- ติน ปรัชญาพฤทธิ. **การบริหารการพัฒนา: ความหมาย เนื้อหา แนวทางและปัญหา.** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2537
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **รวมแนวคิดการดำเนินงานด้านการติดตามและประมวผลงานของวุฒิสภา.** 2547 **อัดสำเนา**
- สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **สรุปผลงานประจำปีของคณะกรรมการตามมติของวุฒิสภา.** 2549.
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **คู่มือการดำเนินงานด้านการติดตามและประมวผลงานของวุฒิสภา.** สำนักการพิมพ์ 2549

ภาคผนวก

แสดงตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลงานของวุฒิสภา ด้านร่างพระราชบัญญัติ
ญัติติ กระตุ้นถาม และรายงานการศึกษาของคณะกรรมการสิทธิการ

ร่างพระราชบัญญัติ	ร่างพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ผู้เสนอ	คณะรัฐมนตรี
สาระสำคัญ	<p>โดยที่ในปัจจุบันการโดยสารรถจักรยานยนต์เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย และจำนวนอุบัติเหตุอันเนื่องจากรถจักรยานยนต์ได้เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนนอันเนื่องมาจากการขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทได้เพิ่มสูงขึ้นด้วย สมควรกำหนดให้คนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตราย และกำหนดให้ความผิดของผู้ขับขี่ได้ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น เป็นความผิดที่ไม่อาจอ้างกล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบได้ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตลอดจนปรับปรุงประเภทของรถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของให้ครอบคลุมถึงการบรรทุกของรถทุกประเภทด้วย</p>
<p>การพิจารณาในวาระที่ ๑</p> <p>- ผลของการพิจารณา</p>	<p>การประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๐</p> <p>วันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐</p> <p>- ที่ประชุมได้ลงมติรับร่างพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา</p>
<p>การพิจารณาในวาระที่ ๒</p> <p>- ชั้นกรรมาธิการ</p> <p>- การพิจารณาเรียงลำดับมาตรา</p>	<p>การประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๐</p> <p>วันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐</p> <p>- ที่ประชุมได้ลงมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นพิจารณา จำนวน ๑๗ คน กำหนดการแปรญัตติตามข้อบังคับฯ</p> <p>การประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๐</p> <p>วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐</p> <p>- ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในวาระที่ ๒ โดยเริ่มต้นด้วยชื่อร่างคำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับจนจบร่าง</p>
<p>การพิจารณาในวาระที่ ๓</p> <p>- ผลของการพิจารณา</p> <p>- ข้อสังเกตของคณะกรรมการ</p>	<p>การประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๐</p> <p>วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐</p> <p>- ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ ๓ <u>เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย</u></p> <p>- จึงถือว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบของสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐</p> <p>๑. การตราพระราชบัญญัติห้ามใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะขับรถ เว้นแต่มีอุปกรณ์เสริมนับว่าเป็นอีกมาตรการหนึ่งเพื่อลดอุบัติเหตุบนท้องถนน อย่างไรก็ตามเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับจะกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนจำนวนมาก โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีการจราจรคับคั่ง ดังนั้น เพื่อให้ประชาชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรที่ต้องบังคับใช้กฎหมายเกิดความเข้าใจร่วมกัน และเป็นการบรรเทาภาระเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร อีกทั้ง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในเจตนารมณ์ของการออกกฎหมายเพื่อความปลอดภัย และลดอุบัติเหตุบนผิวการจราจร จึงขอให้รัฐบาลมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชนโดยทั่วไป รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ในการตรวจจับ</p>

<p>- ข้อสังเกตของ คณะกรรมการธิการ (ต่อ)</p>	<p>ภาพผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแทนการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรเป็นผู้ตรวจจับบนผิวจราจรให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๒. เพื่อให้การลดอุบัติเหตุบนท้องถนนมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติยิ่งขึ้น นอกจากการห้ามใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถ เว้นแต่ใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์นั้น ในระยะยาวควรห้ามใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับรถโดยเด็ดขาดพร้อมทั้งพิจารณาเสนอกฎหมายให้ครอบคลุมถึงการใช้เครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ ขณะขับรถด้วย</p> <p>๓. เนื่องจากปัญหาการจราจรปัจจุบันเป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขอันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง ทั้งจากปัญหาสภาพการจราจรคับคั่งและบนท้องถนน ส่วนหนึ่งเกิดจากกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกไม่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ได้ใช้บังคับมานาน และมีบทบัญญัติบางประการล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะบทกำหนดโทษที่ไม่เหมาะสมทำให้ไม่สามารถป้องปรามการกระทำความผิดได้ จึงสมควรที่รัฐบาลจะปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกทั้งฉบับ</p> <p>๔. สมควรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาปรับปรุงแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรให้สามารถบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ</p>
<p>การประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๐๑ ก ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๐</p>
<p>วันที่พระราชบัญญัติมีผล ใช้บังคับเป็นกฎหมาย</p>	<p>ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>

ญัตติ	เรื่อง ขอสรรพสิทธิให้ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันพิจารณาปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในการทำงานวิจัยทางวิชาการ
ประเภทของญัตติ	ขอสรรพสิทธิให้ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันพิจารณาปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในการทำงานวิจัยทางวิชาการ
วันที่มีการเสนอญัตติ	วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐
ผู้เสนอ	นายพงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ผู้รับรองญัตติ	จำนวน ๑๐ คน
สาระสำคัญ	ขอให้สภาพิจารณาปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในการทำงานวิจัยทางวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางเสนอแนะต่อรัฐบาลต่อไป
วันที่วุฒิสภาพิจารณาญัตติ	การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๗/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๐
- ผลของการพิจารณา	- ที่ประชุมพิจารณาญัตติแล้ว ลงมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑๕ คน
การพิจารณารายงานของคณะกรรมการฯ โดยวุฒิสภา	การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๑/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๐
- สาระสำคัญของรายงาน	<p style="text-align: center;">สรุปสาระสำคัญของปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ในการทำงานวิจัยทางวิชาการ</p> <p>ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)</p> <p>คือ ภาษีการขายที่เก็บจากการขายสินค้าและการให้บริการโดยทั่วไป และเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอน ทั้งที่ผลิตภายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ผู้ที่อยู่ในข่ายมีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ผู้ส่งออก ผู้ให้บริการ และผู้นำเข้า ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท องค์กรของรัฐหรือนิติบุคคลใด ๆ</p> <p>ประเทศไทย ได้เริ่มมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๕ เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีความไม่เหมาะสมของโครงสร้างภาษีการค้าต่อเศรษฐกิจของประเทศ อันได้แก่ ความซ้ำซ้อนของกระบวนการภาษีการค้าที่เป็นอยู่ และความหลากหลายของโครงสร้างอัตราภาษี นอกจากนี้ความบกพร่องของระบบภาษีการค้าแล้วยังเนื่องมาจากเหตุผลทางด้านภาษีอากรอีกด้วย กล่าวคือ ความสามารถในการหารายได้ของรัฐผ่านเครื่องมือทางภาษีการค้าและภาษีศุลกากรได้ลดน้อยลงเป็นลำดับ กระทรวงการคลังจึงได้เสนอพิจารณายกเลิกภาษีการค้าและนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนและมีอัตราเดียวที่ใช้กับสินค้าและบริการทุกชนิด สำหรับสินค้าใดที่มีเหตุผลทางเศรษฐกิจที่จะเก็บสูงกว่าอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้เก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มเติมจากภาษีมูลค่าเพิ่ม</p> <p>ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม</p> <p>ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพเป็นปกติธุระไม่ว่าจะประกอบกิจการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีชื่อนิติบุคคลหรือนิติบุคคลใด ๆ หากมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า ๑.๘ ล้านบาทต่อปี มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อเป็นผู้ประกอบการ</p>

- สารสำคัญของรายงาน
(ต่อ)

จดทะเบียน โดยคำนวณภาษีที่ต้องเสียจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ
สภาพปัญหาของการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ อยู่ใน ๑ ของ ๒๘ กิจการที่ได้รับการยกเว้น
ภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย คือ

ข้อ ๑๘ การให้บริการวิจัย หรือการให้บริการทางวิชาการ ซึ่งต้องมีลักษณะการ
ประกอบกิจการตามที่กรมสรรพากรกำหนด คือ ต้องเป็นการวิจัยหรือบริการทาง
วิชาการสาขาวิทยาศาสตร์และสาขาสังคมศาสตร์ แต่ต้องมีใช่เป็นการกระทำในทาง
ธุรกิจ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือเป็นคณะบุคคลที่มีโชตินิติบุคคล
หรือมูลนิธิ

คณะกรรมการฯ เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐประสบกับข้อขัดข้องในการ
ปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีการไม่สอดคล้องและไม่สนับสนุนต่อนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงต่อ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการที่จะสนับสนุนความเข้มแข็งทางปัญญาของสังคม และ
ในการที่จะส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

งบประมาณการวิจัยที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้รับนั้น ร้อยละ ๘๐ ถึง ๘๐
เป็นงบประมาณที่ได้รับจากรัฐทั้งสิ้น ดังนั้นการที่รัฐกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาของ
รัฐต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในการให้บริการวิจัยนั้น จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐไม่
สามารถนำงบประมาณที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มจำนวนได้ ซึ่งส่งผล
กระทบอย่างสำคัญต่อการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ และไม่สอดคล้องกับนโยบายและ
มติของคณะรัฐมนตรีที่ระบุไว้ว่าจะสนับสนุนการศึกษาและการวิจัยของประเทศ

๒. งบประมาณในการวิจัย

เมื่อนำมูลค่างบประมาณการวิจัยทั้งประเทศ (๑๖,๐๐๐ ล้านบาท) มา
เปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) แล้วพบว่าตัวเลขอยู่ที่ร้อยละ
๐.๒๖ ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่น้อยมากหากนำไปเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ และ
แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีการลงทุนด้านการวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้ที่ต่ำ
มาก อันจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศและศักยภาพการแข่งขัน
ของประเทศ

ผลสืบเนื่องจากปัญหาความจำกัดด้านงบประมาณการวิจัย อีกประการหนึ่ง
คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐไม่สามารถจัดสรรงบการวิจัยให้แก่นักศึกษาระดับ
ปริญญาโท และปริญญาเอกได้ ทั้ง ๆ ที่การวิจัยนี้เป็นส่วนสำคัญของหลักสูตร
การศึกษาทั้งสองระดับ กรณีปัญหาดังกล่าวนี้ หากมิได้รับการแก้ไขก็จะส่งผลกระทบต่อ
โดยตรงต่อคุณภาพบุคลากรการวิจัยของประเทศในอนาคต

๓. การจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มของ
สถาบันอุดมศึกษา

ปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในการทำงานวิจัยทางวิชาการประการหนึ่ง
คือ กรมสรรพากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในลักษณะที่
ลักลั่นกัน กล่าวคือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบางแห่งได้ดำเนินการจดทะเบียนเป็น
ผู้ประกอบการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มในขณะที่บางแห่งไม่ได้จดทะเบียน อันเป็นเหตุ
ให้กรมสรรพากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสถาบันอุดมศึกษาที่จดทะเบียนทั้ง ๆ ที่

-สาระสำคัญของรายงาน
(ต่อ)

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งล้วนมีแนวทางการดำเนินงานในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

๔. ความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในการวิจัย

ในการทำวิจัยนั้น ได้มีการทำงบประมาณไปจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้มีการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วในรูปของการซื้อสินค้า ซึ่งหากสถาบันฯ แห่งนี้ มิได้จัดทะเบียนผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม ก็จะไม่สามารถดำเนินการขอคืนภาษีได้ การที่กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในการวิจัยอีก จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มถึง ๒ ครั้งในการผลิตงาน ๑ ชิ้น จึงส่งผลกระทบต่อภาวะงบประมาณประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำวิจัย

๕. ข้อเท็จจริงในการว่าจ้างทำวิจัย

กรณีการที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ว่าจ้างการทำวิจัยที่มีความจำเป็นและต้องการอ้างอิงชื่อสถาบันอุดมศึกษาผู้ให้บริการวิจัย ทั้งนี้ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการนำผลการวิจัยนั้นเผยแพร่ต่อสาธารณชน อีกทั้งระเบียบปฏิบัติของทางราชการได้กำหนดให้อธิการบดีต้องเป็นผู้ลงนามการรับการจ้างให้บริการวิจัยเท่านั้น เนื่องจากต้องการให้มีกระบวนการควบคุมดูแลการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และตามกรอบระยะเวลา อันทำให้การให้บริการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต้องดำเนินการในรูปแบบนิติบุคคล ซึ่งมีได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มจากกรมสรรพากรแต่อย่างใด

การให้บริการทางวิชาการ

ภารกิจหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาอีกประการหนึ่ง ที่มีได้มีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจ คือ การให้บริการทางวิชาการ เช่น การจัดฝึกอบรมการสัมมนา การประชุมวิชาการ และการจัดการสอบแข่งขัน เป็นต้น ซึ่งงบประมาณการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวมีไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณด้านการวิจัย การที่รัฐจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในการให้บริการทางวิชาการจึงส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะเผยแพร่ความรู้และปัญญาให้แก่สังคม

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

๑. เห็นควรให้รัฐพิจารณาเพิ่มสัดส่วนงบประมาณในการสนับสนุนการวิจัยและการให้บริการทางวิชาการแก่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิตองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ให้แก่สังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ

๒. เห็นควรให้รัฐพิจารณายกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในการให้บริการวิจัยทุกกรณี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการลงทุนการทำวิจัยภายในประเทศ

และเห็นว่า ควรให้มีการปรับความในข้อ ๓ ของประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๑๒) ดังนี้

"ข้อ ๓ ผู้ประกอบการให้บริการวิจัยหรือการให้บริการทางวิชาการตามข้อ ๑ ต้องเป็นบุคคลธรรมดา หรือเป็นคณะบุคคลที่มีชนิตบุคคล หรือเป็นมูลนิธิ หรือเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ"

โดยเห็นควรให้ความดังกล่าวครอบคลุมสถาบันอุดมศึกษาที่มีได้เป็นส่วน

- สำคัญของรายงาน (ต่อ)	ราชการ แต่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐด้วย
มติที่ประชุมวุฒิสภา	เห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรี ประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป
คั่นหารายละเอียดของ รายงาน	คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ในการทำงานวิจัยทางวิชาการ สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ผลการปฏิบัติตามมติ	

กระทู้ถาม	เรื่อง แผนการแก้ไขป้องกันและบรรเทาปัญหาทางการเกษตรและชุมชนในพื้นที่ ประสบภัยธรรมชาติ
กระทู้ถามที่	๐๐๖
ประเภทของกระทู้ถาม	กระทู้ถามด่วนที่ขอให้ตอบในที่ประชุมวุฒิสภา
ผู้ตั้งกระทู้ถาม	นายชลิต แก้วจินดา สมาชิกวุฒิสภา
ผู้ถูกระบุให้ตอบคำถาม	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ผู้ตอบกระทู้ถาม	นายธีระชัย แสนแก้ว รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันที่มีการเสนอกระทู้ถาม	วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๑
วันที่ตอบกระทู้ถาม	การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๑
สาระสำคัญของกระทู้ถาม	สืบเนื่องจากปรากฏการณ์ภาวะโลกร้อนที่ส่งผลให้อากาศโลกแปรปรวน กล่าวคือ ทำให้ฤดูกาลต่าง ๆ ผิดแปลกไป ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล หน้าแล้ง ยาวนาน ทั้งพอลถึงหน้าฝนฝนก็ตกหนักมากจนเกิดภาวะน้ำท่วม ประเทศไทยเป็น หนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากภาวะดังกล่าวเช่นเดียวกับประเทศต่าง ๆ ทั่ว โลก ในป็นนี้ภัยแล้งที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคของประเทศ ทั้งยังทวีความ รุนแรงและขยายวงกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือและภาคอีสาน เกษตรกรไม่มีน้ำใช้เพื่อทำการเกษตร บางพื้นที่วิกฤตถึงขั้นประชาชนแทบจะไม่มี น้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค เมื่อสิ้นฤดูร้อนปัญหาที่จะตามมาคือปัญหาน้ำท่วม และดินถล่ม นอกจากนี้ เหตุแผ่นดินไหวยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งก็อาจจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยได้ในอนาคต ล่าสุดได้ เกิดพายุฤดูร้อน อันทำให้เกิดมีพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกรรโชกแรง และพายุลูกเห็บใน หลายพื้นที่ของประเทศและได้สร้างความเสียหายให้แก่บ้านเรือนประชาชนและพื้นที่ ที่ใช้ในการทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก อีกทั้งในภาคเหนือก็ยังมีหมอกควันและฝุ่น ละอองขนาดเล็กที่เกิดจากไฟไหม้ป่าปกคลุมพื้นที่ ปัญหาภัยธรรมชาติเหล่านี้หาก รัฐบาลไม่รีบหามาตรการป้องกันและแนวทางการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพก็ย่อมจะ สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนและความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างไม่มีที่ สิ้นสุด
คำถามของผู้ตั้งกระทู้ถาม	๑. รัฐบาลมีแนวทางที่ยั่งยืนและแผนระยะยาวในการจัดการกับปัญหาภัย ธรรมชาติที่กล่าวมาแล้วข้างต้นหรือไม่ อย่างไร ๒. รัฐบาลมีแผนการแก้ไขป้องกันและบรรเทาปัญหาการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ จังหวัดอุตรดิตถ์หรือไม่ อย่างไร
สาระสำคัญของคำตอบ	<u>คำตอบที่ ๑</u> รัฐบาลมีแนวทางแก้ไขปัญหาย่างบูรณาการ ดังนี้ ๑. การบริหารจัดการน้ำ ระดับลุ่มน้ำ ระดับพื้นที่ เช่น ระบบพยากรณ์เดือน ภัยและระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ๒. การเก็บกักน้ำ เช่น การสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝายทดน้ำ การปรับปรุงและ พัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ

<p>สาระสำคัญของคำตอบ (ต่อ)</p>	<p>๓. ระบบระบายน้ำ โดยการปรับปรุงและพัฒนาระบบระบายน้ำออกจากพื้นที่น้ำท่วมขัง</p> <p>๔. การบรรเทาปัญหาภัยแล้ง โดยการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน เพื่ออุปโภคบริโภคในการเกษตรและพัฒนาปรับปรุงระบบกระจายน้ำให้กับพื้นที่ทางการเกษตรที่ขาดแคลนโดยการก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดเล็ก</p> <p>รัฐบาลมีนโยบายขยายพื้นที่ชลประทานและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบชลประทาน โดยฟื้นฟูและขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน โดยการก่อสร้างระบบชลประทานขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก เพื่อประโยชน์ในการบรรเทาสาธารณภัยปัญหาภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง โดยในการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนนั้น รัฐบาลได้ส่งเสริมปรับเปลี่ยนการปลูกพืชในพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ เพื่อให้ทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่</p> <p>คำตอบที่ ๒</p> <p>ปัญหาการเกิดอุทกภัย ในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ในปี ๒๕๔๙ รัฐบาลได้ใช้งบประมาณ ๒๗.๖ ล้านบาท เพื่อแก้ไขปัญหา เช่น การก่อสร้างฝายชั่วคราวแม่น้ำป่าสักซ่อมแซมฝายขุนฝาง ซ่อมแซมฝายห้วยฝางใหญ่ ซึ่งได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว</p> <p>ในปี ๒๕๕๐ การแก้ไขปัญหาของจังหวัดอุตรดิตถ์ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ช่วยเหลือเกษตรกร ๑๔,๐๐๐ คน เป็นเงิน ๑๔๔ ล้านบาท ไม่รวมการช่วยเหลือจากกรมกระทรวงอื่น ๆ</p> <p>ในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณ ๑๗๘.๕ ล้านบาท เพื่อก่อสร้างประตูระบายน้ำ ท่อระบายน้ำคลองโพ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ รวมถึงการขุดลอกแม่น้ำเมย แม่น้ำฝาง ก่อสร้างฝายห้วยดินแดง ฯลฯ</p> <p>ในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณ ๓๓๑ ล้านบาทในการก่อสร้างระบบส่งน้ำห้วยปู่เจ้า และขุดลอกบึงมาย ฯลฯ</p> <p>โดยสรุปภาพรวมในการแก้ไขปัญหาทั้งก่อนการเกิดภัย ขณะเกิดภัยและหลังเกิดภัยรัฐบาลได้ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ภาวะอากาศ ปริมาณน้ำฝน และสภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบทุกระยะและเตรียมการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ</p>
<p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ</p>	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p>
<p>ผลการติดตามการปฏิบัติตามกระทู้ถาม</p>	

รายงานการศึกษาเรื่อง	การปรับปรุงโครงสร้าง กฎ ระเบียบ ที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก และนำเข้าของไทย
ชื่อคณะกรรมการ	คณะกรรมการการพาณิชย์
วันที่ที่ประชุมวุฒิสภา พิจารณารายงาน	การประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ วันพุธที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๑
สาระสำคัญของรายงาน	<p style="text-align: center;">สรุปการปรับปรุงโครงสร้าง กฎ ระเบียบ ที่เป็นอุปสรรค ต่อการส่งออก และนำเข้าของไทย</p> <p>ความเป็นมา</p> <p>กระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้า หมายถึง กระบวนการทางการค้าระหว่างประเทศที่ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน รวมไปถึงกิจกรรม การปฏิบัติและพิธีการที่มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการดำเนินธุรกรรมทางการค้าและการลงทุนทั้งภายในและระหว่างประเทศของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>รายงานผลการสำรวจดัชนีการอำนวยความสะดวกทางการค้าของธนาคารโลกที่ผ่านมาในการประเมินสถานะของการอำนวยความสะดวกทางการค้าของประเทศ ต่าง ๆ ปรากฏว่าประเทศไทยมีมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้า (trade Facilitation) น้อย โดยมีข้อจำกัดสำคัญในส่วนของกฎระเบียบและขั้นตอนการปฏิบัติงานการค้า และการลงทุน รวมถึงข้อกฎหมายที่ล้าสมัย ข้ำซ้อน และมีขั้นตอนดำเนินการยุ่งยากทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและเอกสารต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น</p> <p>กระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้านับได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องเร่งพิจารณาแก้ไขและปรับปรุง เพื่อยกเลิกข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อภาคอุตสาหกรรม การผลิต การนำเข้า และส่งออก รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการให้สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ไทย บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำเสนอรัฐบาลได้กำหนดให้การพัฒนาโลจิสติกส์เป็นวาระแห่งชาติในการเสริมสร้างระบบโลจิสติกส์ไทยให้มีมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจการลงทุน และการค้าของภูมิภาค อินโดจีน ซึ่งประเทศไทยมีข้อได้เปรียบสูงในเรื่องของสถานที่ตั้งเชิงภูมิศาสตร์ที่สนับสนุนเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนที่เหมาะสมของภูมิภาค</p> <p>การส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย ปี ๒๕๔๙</p> <p>พบว่ามูลค่าการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทยมีมูลค่าเท่ากับ ๙,๘๘๐,๒๙๕ ล้านบาท มีตัวเลขภาคส่งออกสินค้าคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๖ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ GDP มีค่าเท่ากับ ร้อยละ ๑๖.๐๐ ต่อ GDP ในปี ๒๕๔๖ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๒๓.๙๐ ในปี ๒๕๔๙ ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยและราคาน้ำมัน การแข็งค่าขึ้นของค่าเงินบาทอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับปัจจัยภายในที่เกิดจากข้อจำกัดของกระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่ข้อจำกัดสำคัญในส่วนที่เกี่ยวกับกฎระเบียบ ปัจจัยที่กล่าวข้างต้นนับเป็นต้นทุนแฝงของผู้ประกอบการ โลจิสติกส์ไทย ซึ่ง</p>

สาระสำคัญของรายงาน
(ต่อ)

หน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสนใจและร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเชิงบูรณาการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพทางการแข่งขันในระดับสากล

ต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ GDP ของประเทศไทย ปี ๒๕๔๙

ต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ GDP เท่ากับร้อยละ ๒๓.๙ ของ GDP นั้น สามารถคิดตัวเลขต้นทุนโลจิสติกส์โดยประมาณเท่ากับ ๒.๓๖ ล้านล้านบาท แบ่งเป็นต้นทุน โลจิสติกส์สำหรับดำเนินการ ๒.๒๑ แสนล้านบาท การขนส่ง ๑.๒๕ ล้านล้านบาท และการจัดการสินค้าคงคลัง ๘.๙ แสนล้านบาท ตัวเลขของต้นทุนโลจิสติกส์สามารถลดลงได้ ถ้ามีการพัฒนากระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยภาครัฐจะต้องเร่งพิจารณายกเลิกข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อภาคอุตสาหกรรมการผลิต การนำเข้า และส่งออก รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการให้สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีเอกชนให้ความสนับสนุนและร่วมมือกันอย่างจริงจัง เนื่องจากยังมีความเสียหายที่เกิดขึ้นอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถประเมินค่าในเชิงปริมาณได้

ปัญหา/ข้อจำกัดของการอำนวยความสะดวกทางการค้า (trade Facilitation) ของไทย

๑. กฎระเบียบและขั้นตอนปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคในการทำธุรกิจการค้าภายในและระหว่างประเทศ
๒. ปัญหาด้านกฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการลงทุนและการอำนวยความสะดวกทางการค้า
๓. ขั้นตอนการดำเนินงานที่ยุ่งยากและซ้ำซ้อน
๔. ต้องพึ่งพาระบบเอกสารที่ซ้ำซ้อนและไม่จำเป็น
๕. ขาดการดำเนินงานเชิงบูรณาการของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
๖. ขาดการจัดการพิธีการศุลกากรที่มีประสิทธิภาพเป็นระบบสากล (Paperless Documentation)

ผลกระทบจากการที่ประเทศไทยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการอำนวยความสะดวกทางการค้า

๑. ส่งผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งในด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ
๒. กระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศ จากตัวเลขข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย ปี ๒๕๔๙ ตัวเลขภาคการส่งออกสินค้าประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๖ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีภาคการค้าและการส่งออกเป็นกลไกหลักสำคัญของเศรษฐกิจไทย
๓. ไม่สนับสนุนภาพลักษณ์ในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ
๔. พิธีการศุลกากรยังใช้ระบบเอกสารไม่เป็นสากล ยุ่งยาก และซ้ำซ้อน ทำให้เกิดความล่าช้าและอาจก่อให้เกิดความเสียหาย
๕. เพิ่มต้นทุนในเรื่องค่าใช้จ่ายและระยะเวลาดำเนินการสูง เนื่องจากขาดการดำเนินงานเชิงบูรณาการที่เหมาะสมของภาครัฐ ส่งผลกระทบทำให้เกิดต้นทุนแฝงของผู้ประกอบการ
๖. ลดความสามารถและศักยภาพการแข่งขันในระดับสากลของผู้ประกอบการ โลจิ

สาระสำคัญของรายงาน
(ต่อ)

สถิติไทยในเวทีการค้าโลก

แนวทางแก้ไข

คณะกรรมการการค้าฯ ได้รวบรวมข้อคิดเห็นผ่าน ๕ กระทรวงหลัก ประกอบด้วย กระทรวงคมนาคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเห็นว่าจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในภาพรวม ดังนี้

๑. ผลักดันการพัฒนาระบบโลจิสติกส์และซัพพลายเชนในกระบวนการค้าระหว่างประเทศ

๒. เกิดความสะดวกในการค้าระหว่างประเทศโดยการลดข้อจำกัดทางกฎหมายที่เป็นอุปสรรค

๓. ลดขั้นตอนและกระบวนการทำงานที่ซ้ำซ้อน ซึ่งจะช่วยลดเวลาการดำเนินงานลง และต้นทุนที่เกิดจากกระบวนการส่งออกและนำเข้าลง

๔. ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ จากภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๕. ส่งเสริมให้มีกระบวนการส่งออกและนำเข้าที่เป็นมาตรฐานสากลและทำให้สามารถลดการใช้เอกสารลง

๖. ผลักดันให้มีการออกกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งออกและนำเข้า เพื่อประโยชน์ทางการค้าในอนาคต เช่น ร่างกฎหมาย Food Safety และร่างพระราชบัญญัติอาหาร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

คณะกรรมการเห็นว่ารัฐบาลควรให้ความสำคัญและกำหนดบทบาทที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหา ซึ่งการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นจะต้องผ่านการพิจารณาอย่างชัดเจนและรอบคอบ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบที่ตามมาจากการแก้ไขข้อกฎหมายหรือพระราชบัญญัตินั้น อย่างไรก็ตามคณะกรรมการมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรณีศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการส่งออกและนำเข้าของไทย ดังนี้

๑. เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหา เห็นควรให้มีคณะทำงานฯ ติดตามความคืบหน้าผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหา เห็นควรให้มีการบรรจุประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่คณะทำงานฯ ได้มีการศึกษาประเด็นปัญหาและจัดทำข้อเสนอแนะในรายละเอียดแล้ว รวมถึงประเด็นที่อยู่ระหว่างการดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นเอกสารข้อมูลให้คณะอนุกรรมการฯ ชุดใหม่ที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งดำเนินการต่อไป เพื่อให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่จะให้มีการปรับปรุงโครงสร้างกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก และนำเข้าของไทยที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ในการส่งเสริมให้การพัฒนาอุตสาหกรรมการลงทุนและการค้าของไทยสามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการต่างประเทศในเวทีการค้าโลกได้บนพื้นฐานที่เป็นธรรมและเท่าเทียมกัน

๓. เพื่อให้เกิดการทำงานที่เป็นบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกและนำเข้า รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงของข้อมูลและบริการ ทั้งห่วงโซ่อุปทาน เห็นควรให้เร่งดำเนินการจัดทำ ร่าง

สาระสำคัญของรายงาน (ต่อ)	พระราชบัญญัติหรือกฎหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศ เพื่อส่งเสริมและ/หรือสนับสนุนทิศทาง รูปแบบ และวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจนในการพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการส่งออกและเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในเวทีการค้าโลกต่อไป
มติที่ประชุมวุฒิสภา	ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรีประกอบการพิจารณาดำเนินการ
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	กระทรวงพาณิชย์
ผลการติดตามการ ปฏิบัติตามมติ	
คันทารายละเอียดของ รายงาน	คณะกรรมการการพาณิชย์ สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ของข้าราชการกลุ่มงานติดตามและประเมินผลงานของวุฒิสภา

ตำแหน่งผู้ให้การสัมภาษณ์

- นิติกร   ระดับ .....
- วิทยากร   ระดับ .....

1. งานที่ท่านปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันสอดคล้องกับวุฒิการศึกษาของท่านหรือไม่

.....

.....

.....

2. งานที่ท่านปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันตรงกับความสนใจของท่านหรือไม่

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าอะไรเป็นปัญหา อุปสรรคของงานที่เผชิญอยู่

.....

.....

.....

4. การแก้ไขปัญหานั้นตรงกับสาเหตุของปัญหาที่สุดคืออะไร

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ – สกุล	นายณัฐกร อ่วมบำรุง
วัน เดือน ปีเกิด	3 มกราคม 2509
ศาสนา	พุทธ
การศึกษา	กศ.ม., กศ.บ.
ประวัติรับราชการ	<p>วิทยากร 4 16 พฤศจิกายน 2535</p> <p>วิทยากร 5</p> <p>นักวิชาการสาธารณสุข 5</p> <p>นักวิชาการสาธารณสุข 6 ว</p> <p>นักวิชาการสาธารณสุข 7 ว</p> <p>เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 7</p> <p>วิทยากร 7 ว</p> <p>วิทยากร 8 ว</p>

